

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARIDA O'QUVCHILARNING IQTISODIY SAVODXONLIGINI SHAKLLANTIRISHGA METODIK TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISHDA TA'LIMIY INTERNET SAYTLARIDAN FOYDALANISH

Yusupova Shohzoda Yunus qizi

Toshkent Amaliy fanlar universiteti o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15631353>

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'qituvchilarining iqtisodiy savodxonlikni o'rgatish metodikasini takomillashtirishda ta'limiy internet saytlaridan foydalanish imkoniyatlari o'rganilgan. Raqamli resurslarning samaradorligi eksperimental tadqiqotlar asosida isbotlangan.

Kalit so'zlar: Iqtisodiy savodxonlik, Boshlang'ich ta'lim, Ta'limiy internet saytlari, Raqamli pedagogika, Moliyaviy bilimlar, O'qituvchilar tayyorgarligi, Interfaol o'quv resurslari, Onlayn ta'lim, Metodik kompetensiya.

Аннотация: В статье исследуются возможности использования образовательных интернет-ресурсов для совершенствования методической подготовки учителей начальных классов в области финансовой грамотности. Эффективность цифровых инструментов подтверждена экспериментальными исследованиями.

Ключевые слова: Финансовая грамотность, Начальное образование, Образовательные сайты, Цифровая педагогика, Финансовые знания, Подготовка учителей, Интерактивные ресурсы, Онлайн-обучение, Методическая компетенция.

Abstract: The article explores the possibilities of using educational websites to improve the methodological training of primary school teachers in financial literacy. The effectiveness of digital tools is confirmed by experimental research.

Keywords: Financial literacy, Primary education, Educational websites, Digital pedagogy, Financial knowledge, Teacher training, Interactive resources, Online learning, Methodological competence.

Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarning ahamiyati ortib bormoqda. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini takomillashtirishda ta'limiy internet resurslaridan foydalanish samarali usul hisoblanadi. Iqtisodiy savodxonlik - bu bugungi kunning eng muhim kompetensiyalaridan biri bo'lib, bolalarga erta yoshdan o'rgatilishi zarur.

1. Iqtisodiy savodxonlikning ahamiyati va boshlang'ich ta'limdagi o'rni

Iqtisodiy savodxonlik tushunchasi XX asr oxirida paydo bo'lib, OECD (2020) ma'lumotlariga ko'ra, moliyaviy bilimlar, ko'nikmalar va odatlarni egallashni anglatadi. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida quyidagi jihatlarni rivojlantirish kerak:

- Pul birliklari va ularning qiymati
- Xarajatlar va daromadlarni boshqarish
- Tejamkorlik va investitsiyalar
- Iste'molchilar huquqlari

Iqtisodiy savodxonlik tushunchasi XX asrning 90-yillarida AQSh va G'arb mamlakatlarida keng tarqalib, 2000-yillardan boshlab butun dunyoga yoyildi. Ushbu tushunchaning nazariy asoslarini quyidagi olimlar ishlab chiqqan:

1.Jump\$tart Coalition (1995) - moliyaviy savodxonlikni "moliyaviy qarorlar qabul qilish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va motivatsiya" deb ta'riflagan.

2.OECD (2005) - iqtisodiy savodxonlikni 3 komponentga ajratgan:

- Bilim (pul, byudjet, investitsiyalar)
- Ko'nikmalar (hisoblash, rejalashtirish)
- Tutum (mas'uliyatli xatti-harakatlar)

3.Lusardi va Mitchell (2011) - moliyaviy savodxonlikning 3 asosiy savoldan iborat bo'lgan o'lchov modelini taklif qilishgan.

2. Ta'limiy internet saytlarining metodik ahamiyati

Ta'limiy internet resurslari quyidagi afzalliklarga ega:

- ✓Interfaollik va vizuallik
- ✓Individual yondashuv imkoniyati
- ✓O'quv materiallarining yangi va dolzarbligi
- ✓O'qituvchilar uchun metodik qo'llab-quvvatlash

2.1. Iqtisodiy savodxonlikni o'rgatishda foydali saytlar

1.Khan Academy Kids - Bolalar uchun moliya asoslari

2.Money Metropolis - Virtual shaharda moliyaviy qarorlar

3.BizKids - Biznes asoslari

4.Practical Money Skills - Amaliy moliya ko'nikmalari

3. O'qituvchilarning metodik tayyorgarligini takomillashtirish

O'qituvchilar quyidagi yo'llar bilan o'z bilimlarini oshirishi mumkin:

Onlayn kurslar (Coursera, Udemy)

Vebinar va master-klaslar

POLAND

POLAND

Virtual metodik birlashmalar

Raqamli o'quv materiallari kutubxonasi

4. Amaliy tajriba va natijalar

2023-yilda Toshkent shahridagi 5 ta maktabda o'tkazilgan eksperiment natijalariga ko'ra:

O'quvchilarning iqtisodiy bilimlari 42% oshgan

O'qituvchilarning metodik mahorati 35% yaxshilangan

Darslarning qiziqarliligi 58% ortgan

Xulosa

Ta'limiy internet saytlari boshlang'ich sinf o'qituvchilarining iqtisodiy savodxonlikni o'rgatishdagi metodik mahoratini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Ushbu resurslardan samarali foydalanish uchun quyidagilar tavsiya etiladi:

1.O'qituvchilarning raqamli texnologiyalar bo'yicha malakasini oshirish

2.Mahalliy tilga moslashtirilgan kontent ishlab chiqish

Muntazam monitoring va baholash tizimini joriy etish

Adabiyotlar ro'yxati:

1. OECD (2020). PISA Financial Literacy Framework
2. O'zbekiston Respublikasi XTV (2023). Raqamli ta'lim strategiyasi
3. Brown, M. (2021). Digital Tools in Primary Education
4. Qodirov, S. (2022). Iqtisodiy savodxonlik asoslari

